

CHRISTEL VAN SPENGLER

PFAS OP JE BORD

Je mag de eieren van je eigen kip niet meer eten, want die zitten te vol met dit 'voor eeuwige' stofje. Hoe krom wil je het hebben? Ik was er altijd van overtuigd dat een ei van een kip die vrolijk door de tuin scharrelt, gezonder zou zijn dan dat van een legbatterij-kip die haar leven slijt in een megastal.

Maar nee, zegt de overheid nu: die van de legbatterij zijn veiliger. Het klinkt bijna als satire, maar het is bloedserieus.

PFAS staat voor poly- en perfluoralkylstoffen. Een wondermiddel voor industrie en consument: waterafstotende regenjassen, pizza-dozen die niet lekken, antiaanbakpannen en brandblusschuim dat alles smooit. Handig, totdat je ontdekt dat het nooit meer verdwijnt. Niet uit de grond, niet uit het water, niet uit ons bloed.

Waarom dan juist de hobbykip? Heel simpel: mijn schattige 'chickies' scharrelen in de aarde en pikken af en toe een lekker wormpje. Precies daar zitten de PFAS-deeltjes die in de loop der jaren uit lucht en regen zijn neergedaald. Die arme legbatterijkippen zien nooit daglicht, laat staan aarde en krijgen louter fabrieksvoer. Cynisch genoeg leggen ze juist daardoor schonere eieren. Met andere woorden: hoe natuurlijker, hoe ongezonder. Voor mij voelt dat heel wrang. Ik heb een koppeltje kakelende dames in mijn tuin en gaf hun legsel jarenlang trots weg aan vrienden en familie. Puur, eerlijk, gezond. Maar nu blijkt dat ik argeloos surprise eieren

heb uitgedeeld, met een nare onzichtbare verrassing in elk ei.

Het venijn zit 'm in de opstapeling. PFAS verdwijnt namelijk bijna niet uit ons lichaam. Elk klein beetje dat je binnenkrijgt, blijft jarenlang rondzwerven. Zo kan de hoeveelheid langzaam oplopen en dat kan leiden tot vervelende effecten: een verhoogd risico op kanker, verstoring van hormonen, een minder sterk immuunsysteem. Maar laten we eerlijk zijn: je gaat niet meteen dood van een eitje. Het gaat om het totaalplaatje – wat je dag in, dag uit binnenkrijgt.

En nee, het zit niet alleen in eieren. Het zit in vis, vlees, groente, drinkwater. De vraag is niet óf je PFAS binnenkrijgt, maar hoeveel. Toch houden overheid en industrie ons koest met een geruststellend zinnetje: "de waarden zijn onder de norm." Een norm die ze zélf hebben vastgesteld, nota bene voor een stof waarvan ze weten dat hij zich ophoopt en nooit verdwijnt.

Voorkomen? Vergeet het maar. Je kunt wat minder fastfood uit dozen eten, die oude Teflonpan weggooien en hopen dat je waterleiding schoon is. Maar een echt PFAS-vrij leven bestaat niet meer.

Misschien is dat de wrange les van de hobbykip: wie jarenlang toestaat dat het milieu wordt gebruikt als vuilstortplaats, krijgt vroeg of laat de rekening gepresenteerd. En die ligt nu dus op ons bordje. ◀

1
Tam
Tam

/// CHRISTEL VAN SPENGLER IS LIFESTYLE CHANGEMAKER. MET HAAR BEWEZEN ÉÉN-OP-ÉÉN AANPAK HELPT ZIJ BIJ DE TRANSITIE NAAR EEN DUURZAAM GEZONDE LEEFSTIJL. MET ALS DOEL: MEER ENERGIE, INSPIRATIE, MOTIVATIE EN SUCCES. VOOR MEER INFORMATIE: [CHRISTELVANSPENGLER.NL](https://christelvanspengler.nl) OF VOLG HAAR VIA LINKEDIN.